

Sarajevo, 17.05.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.05.2021. - 14.05.2021.

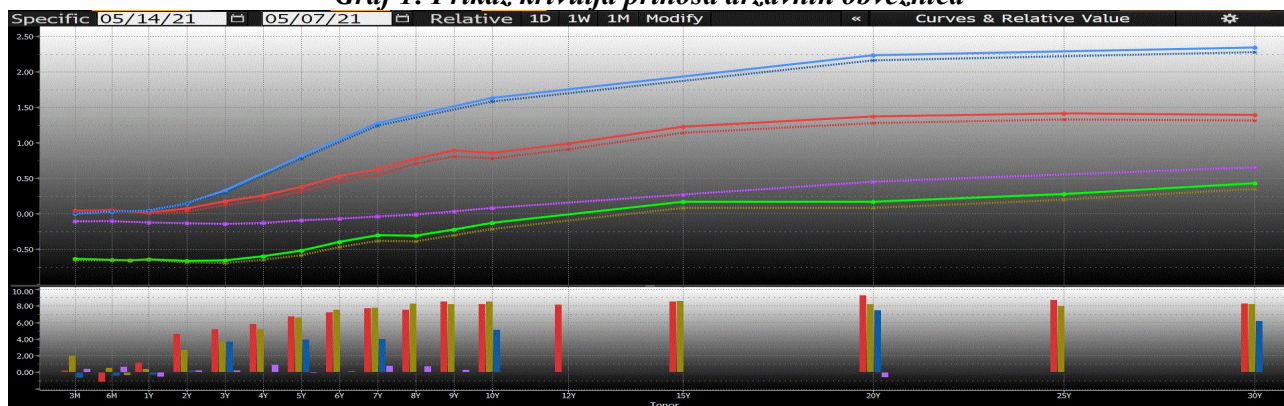
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21	7.5.21	-	14.5.21
2 godine	-0,69	-	-0,66	↗	0,14	-	0,15	↗	0,03	-	0,08	↗
5 godina	-0,59	-	-0,52	↗	0,77	-	0,81	↗	0,31	-	0,38	↗
10 godina	-0,22	-	-0,13	↗	1,58	-	1,63	↗	0,78	-	0,86	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	7.5.21	-	14.5.21	
3 mjeseca	-0,637	-	-0,620	↗
6 mjeseci	-0,654	-	-0,649	↗
1 godina	-0,627	-	-0,629	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.05.2021. godine (pune linije) i 07.05.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone, posebno onih sa srednjim i dužim rokovima dospelja, su zabilježili priličan rast. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 3 i 9 baznih bodova, a prinosi italijanskih obveznica između 4 i 11 baznih bodova. Rast prinosa je zabilježen u utorak i srijedu nakon što je za SAD objavljen rast indeksa potrošačkih cijena, koji je bio značajno veći od očekivanja, a što se odrazilo i na tržište eurozone. Ovaj rast prinosa je utjecao na to da se prinos desetogodišnjih italijanskih obveznica prvi put u posljednjih osam mjeseci nađe na razini iznad 1%.

Na kraju prošlog tjedna je objavljen zapisnik sa travanjske sjednice UV ECB koji je pokazao da su kreatori monetarne politike pripremili teren za raspravu o pitanju budućnosti programa hitnih kupovina obveznica (PEPP) za narednu sjednicu koja se održava 10. lipnja, uzimajući u obzir snažniji ekonomski oporavak zajedno sa zabilježenim rastom inflacije, a što bi moglo natjerati zvaničnike ECB da raspravljaju o tome da li je potrebno početi sa usporavanjem upotrebe ovog programa. Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da će inflacija u nastavku ove godine pokazivati volatilitet. Član UV ECB i predsjednik Središnje banke Francuske Villeroy de Galhau je izjavio da je sugestija za smanjenje obujma

kupovina prije nečega što se označava tehničkim terminom kao postupno ublažavanje ovih mjera, čista špekulacija. Njegov kolega, također član UV ECB, Knot je izjavio da će ECB nastaviti da pruža obilnu podršku ekonomiji koja je pogođena recesijom, čak i kada se završi hitni program otkupa obveznica vrijedan 1,85 bilijuna EUR. Dodao je da će se uz oporavak, koji je trenutno u tijeku, hitne mjere privoditi kraju, iako inflacija i dalje ostaje suviše niska, te tako ECB treba da osigura podršku kroz široki opseg nekonvencionalnih mjera monetarne politike. Točnije, Knot smatra da se zapravo radi o tome da će doći do rotacije sa mjera hitne podrške na druge oblike nekonvencionalne podrške.

Iz Europske komisije je priopćeno da će se eurozona oporaviti od snažnog udara Covid19 bolje nego što se očekuje, iako neke zemlje neće dostići pretkrizne razine do kraja 2022. godine, što je argument za nastavak suspenzije EU limita zaduživanja. Europska komisija je snažno povećala očekivanja ekonomskog rasta za naredne dvije godine pod utjecajem pojačane kampanje cijepljenja koja pomaže oporavak eurozone. Ministar financija Njemačke Scholz je izjavio da će Njemačka moći ponovo da ispunji EU fiskalna pravila tek 2030. godine, nakon snažnog rasta potrošnje koja je financirana kroz zaduživanje, a sa ciljem ublažavanja negativnih učinaka Covid19. Scholz je istaknuo da ukoliko se bude postupalo na pametan način, kriteriji fiskalne stabilnosti će biti ispunjeni ponovo krajem deкаде. Glavni ekonomista Središnje banke Španjolske Arce je izjavio da se očekuje da ekonomija Španjolske zabilježi rast u drugoj polovici nakon slabog početka tekuće godine, te da bi mogla zabilježiti i veći rast od očekivanog tijekom sljedeće godine usljed odgođene pomoći od sredstava EU fonda oporavka. Prema posljednjim prognozama očekuje se rast GDP-a od 6% u ovoj godini te rast od 5,3% u 2022. godini.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SVIBANJ	15,0	21,0	13,1
2.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	OŽUJAK	11,8%	10,9%	-1,8%
3.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	OŽUJAK	-	-2,3%	3,4%
4.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	OŽUJAK	37,1%	37,7%	-0,8%
5.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	OŽUJAK	-	5,5%	4,3%
6.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	OŽUJAK	-	10,3%	-4,7%
7.	ZEW indeks očekivanja investitora – Njemačka	SVIBANJ	72,0	84,4	70,7
8.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	TRAVANJ	2,1%	2,1%	2,0%
9.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	TRAVANJ	1,7%	1,6%	1,4%
10.	Stopa inflacije – Nizozemska	TRAVANJ	-	1,7%	1,9%
11.	Stopa inflacije – Španjolska (final.)	TRAVANJ	1,9%	2,0%	1,2%
12.	Stopa inflacije – Finska	TRAVANJ	-	2,1%	1,3%
13.	Stopa inflacije – Irska	TRAVANJ	-	1,1%	0,1%
14.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	OŽUJAK	-	2.650,9	2.644,0

SAD

Protekli tjedan u SAD su obilježile vijesti o snažnom rastu potrošačkih cijena, čiji je indeks u travnju povećan na 4,2% godišnje (očekivano 3,6%), što je najbrži rast ovog podatka od 2008. godine. Isti indeks, koji isključuje volatilne cijene hrane i energije, je tijekom travnja povećan za 3% godišnje, dok se očekivao rast od 2,3%. Rast ovog indeksa rezultat je kombinacije snažne tražnje i uskih grla u lancu ponude, što je pojačalo zabrinutost da se ekonomija SAD pregrijava. Vijeće ekonomskih savjetnika Bijele kuće ističe da se ekonomija SAD nalazi na putu normalizacije cijena s obzirom na to da se oporavlja od pandemije.

Ministar trgovine SAD Raimondo je izjavio da smatra da postoji dug put ka oporavku nakon pandemije. Prema njegovom mišljenju, postoje brojni Amerikanci koji se i dalje bore sa problemima, dok je na tržištu smanjen broj poslova za 8 milijuna u odnosu na razdoblje pred pandemiju. Predsjednik Feda iz Čikaga Evans je izjavio da su podatci sa tržišta rada koji su objavljeni u tjednu ranije zaista iznenađujući, te je istaknuo da će ovi razočaravajući jednomjesečni podatci biti samo jedna stvar koja je povezana sa obnovom ekonomije. Evans je dodao da Fed mora pažljivo da prati kako plaće utječu na inflaciju tijekom vremena i zaključio da je stopa inflacije od 2,5% odgovarajuća, ukoliko će tijekom vremena iznositi u prosjeku 2%. Na kraju tjedna guverner Feda Waller je izjavio da Fed ne bi trebalo da krene da povećava

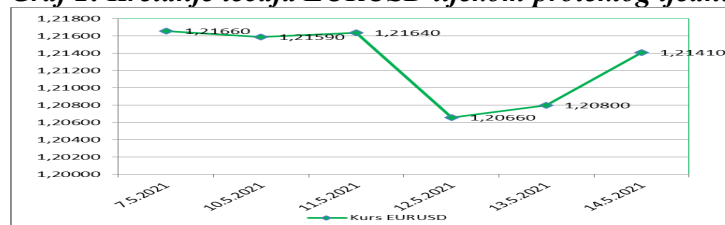
kamatne stope dok inflacija ne bude iznad ciljane razine duže vremensko razdoblje ili pretjerano visoka, a predsjednik Fed iz Richmonda Barkin je svojom izjavom, također, umanjio mogućnost da bi moglo doći do dugoročnog rasta inflacije.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	TRAVANJ	3,6%	4,2%	2,6%
2.	Temeljni indeks cijena na malo (G/G)	TRAVANJ	2,3%	3,0%	1,6%
3.	Industrijska proizvodnja (M/M)	TRAVANJ	0,9%	0,7%	2,4%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	TRAVANJ	75,0%	74,9%	74,4%
5.	Povjerenje potrošača Sve. Mičigen P	SVIBANJ	90,0	82,8	88,3
6.	Maloprodaja (M/M)	TRAVANJ	1,0%	0,0%	10,7%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8. svibnja	490.000	473.000	507.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	1. svibnja	3.650.000	3.655.000	3.700.000
9.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	7. svibnja	-	2,1%	-0,9%
10.	NFIB povjerenje malog biznisa	TRAVANJ	100,8	99,8	98,2

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2166 na razinu od 1,2141.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Glavni ekonomista BoE Haldane je izjavio da je realno očekivati da ekonomski rast Velike Britanije u narednih godinu dana bude dvoznamenkast. Prema njegovom mišljenju, inflacija će krajem godine vjerojatno premašiti razinu od 2%. Ipak, Haldane je istaknuo da su i dalje prisutni značajni rizici, uključujući one koji dolaze od širenja virusa i akumuliranog duga koji je rezultat zatvaranja ekonomije, a koji bi mogao da uspori oporavak ekonomije.

Kamatna stopa libor će do kraja prosinca biti zamijenjena sa “bezrizičnom kamatnom stopom” koja će biti kreirana od strane središnjih banaka. Ipak, zamjena libora kao kamatne stope koja se koristila u ugovorima o hipotekarnim kreditima, kreditnim karticama i derivatima vrijednim preko 200 bilijuna USD globalno i dalje predstavlja najveći izazov sa kojim se tržište suočava u posljednjih deset godina. Prema izvješću koje je zahtijevao premijer Johnson, grupa zemalja G7 bi trebalo da investira 10 bilijuna USD sa ciljem poticanja oporavka vođenog investicijama, a kao rezultat pojačanog cijepljenja, što bi trebalo da pokrene transformaciju energije i uspori klimatske promjene.

Guverner BoE Bailey je izjavio da postoji mogućnost uvođenja digitalne valute koja bi bila podržana od strane države, mada bi to izazvalo velike implikacije koje bi mogle da se kreću od postavljanja raspona kamatnih stopa pa sve do pitanja privatnosti. On je dodao da je upotreba gotovine smanjena, ali da bi uvođenje digitalne valute, koja je podržana od središnje banke, značajno utjecalo na financijski sustav i šire. Tajnica za međunarodnu trgovinu Truss će započeti proces osiguranja novih poslova u potrazi za „svijetlom budućnosti poslije Covid19“. Ona je dodala da očekuje trgovinski sporazum sa Australijom i da se nada da će biti dogovoren u narednim tjednima, jer Velika Britanija želi da se nadgrade sporazumi sa tim zemljama kako bi iskoristila digitalnu revoluciju, potakla inovaciju i stimulirala potragu za ekonomskim rastom koji je ekološki održiv.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (Q/Q) P	I tromjesečje	-1,6%	-1,5%	1,3%
2.	Osobna potrošnja (G/G) P	I tromjesečje	-1,8%	-3,9%	-1,7%
3.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	I tromjesečje	0,6%	2,6%	6,7%
4.	Izvoz (Q/Q) P	I tromjesečje	-7,3%	-7,5%	6,1%
5.	Uvoz (Q/Q) P	I tromjesečje	-7,3%	-13,9%	11,0%
6.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q)	I tromjesečje	-2,5%	-11,9%	5,9%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G)	OŽUJAK	2,9%	3,6%	-3,5%
8.	Prerađivački proizvodnja (G/G)	OŽUJAK	3,7%	4,8%	-4,2%
9.	Output građevinskog sektora (G/G)	OŽUJAK	0,2%	6,0%	-3,3%
10.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	OŽUJAK	-4,87	-1,97	-0,86

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,86976 na razinu od 0,86110, dok je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,3984 na razinu od 1,4097.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna kreatori monetarne politike BoJ su upozorili na neizvjesnosti oko ekonomskog oporavka u zemlji s obzirom na to da je pandemija ugrozila korištenje usluga. Članovi MPC BoJ su naglasili rizike koji mogu ugroziti ekonomska očekivanja, te su ukazali na potrebu za fokusiranjem na podršku ekonomiji kroz masivne stimulanse. Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ nastavlja sa snažnim monetarnim olakšicama, te dodao da kupovina rizičnijih instrumenata od strane BoJ, uključujući i ETF-ove, predstavlja potpuno nestandardne mjere koje druge središnje banke nisu poduzimale, ali što je neophodan korak s obzirom na to da treba više vremena da se dostigne inflatorni cilj od 2%. BoJ se ovog mjeseca suzdržavala od kupovina ETF-ova iako je došlo do pada vrijednosti japanskih dionica usljed zabrinutosti oko rastućih ulaznih troškova na globalnoj razini, kao i zbog pada dionica tehnološkog sektora zabilježenog na Wall Streetu. Kuroda je dodao da kupovine ove vrste aktive od strane BoJ nisu predviđene kako bi se utjecalo na rast cijena dionica do određene razine, već da se radi o operativnim odlukama koje se baziraju na tržišna kretanja u određenom trenutku.

Anketa koju je sproveo Reuters je pokazala da bi japanska ekonomija u ovom tromjesečju mogla bilježiti mnogo sporiji rast nego što se ranije očekivalo. Prema očekivanjima 33 ekonomista koja su sudjelovala u ovoj anketi u ovom tromjesečju rast ekonomije će se povećati za 1,7% godišnje, što je manje od polovice od 4,7%, koliko je očekivano prošlog mjeseca. Anketa je pokazala da je ekonomski rast vjerojatno smanjen za 4,5% godišnje u I tromjesečju. Za cijelu godinu očekivanja rasta GDP-a su smanjena na 3,6% sa ranijih 3,9%, dok se za sljedeću fiskalnu godinu očekuje rast u prosjeku od 2,4%.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Potrošnja kućanstava (G/G)	OŽUJAK	1,5%	6,2%	-6,6%
2.	Vodeći indeks P	OŽUJAK	102,9	103,2	98,9
3.	Koicidirajući indeks P	OŽUJAK	92,9	93,1	89,9
4.	Bilanca tekućeg računa (u milijardama JPY)	OŽUJAK	2.764,7	2.650,1	2.916,9
5.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	OŽUJAK	787,7	983,1	524,2
6.	Bankrotstva (G/G)	TRAVANJ	-	-35,8%	-14,3%
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	TRAVANJ	9,4%	9,2%	9,4%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	TRAVANJ	7,9%	7,8%	7,9%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 132,12 na razinu od 132,78. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 108,60 na razinu od 109,35.

NAFTA I ZLATO

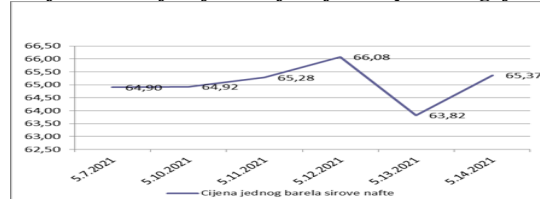
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 64,90 USD (53,35 EUR).

Cijena nafte je u ponedjeljak blago povećana nakon što su se pojavile vijesti da bi glavni naftovod u SAD mogao biti stavljen u funkciju u narednih sedam dana, nakon hakerskog napada kojem je bio izložen. Potencijal tražnje za naftom u SAD je utjecao na rast tražnje i značajno je umanjio neizvjesnosti koje dolaze zbog širenja pandemije u Indiji i drugim dijelovima Azije. Rast cijene nafte nastavljen je i u utorak, kao i u srijedu. IEA je objavila vijest da je višak ponude nafte koji je nastao zbog širenja pandemije iščezao usprkos tome što tražnja trenutno slabi pod utjecajem širenja zaraze u Indiji. Višak zaliha ovog energenta u razvijenim zemljama sada predstavlja samo malu frakciju u odnosu na razine koje su zabilježene pred razvoj pandemije prošle godine. Ipak, IEA očekuje da će privremeno doći do usporavanja tražnje na globalnoj razini pod utjecajem širenja pandemije u Indiji, ali da se oporavak očekuje krajem godine.

Cijena nafte je u četvrtak zabilježila priličnu korekciju kada je zabilježila dnevni pad od skoro 3% pod utjecajem širenja pandemije u Aziji, naglašavajući neujednačen oporavak usprkos oporavku tražnje za ovim energentom u SAD. Japan namjerava da produži restrikcije, Kina bilježi prve infekcije tijekom posljednjih mjesec dana, dok se Indija bori sa visokim brojem zaraženih od oko 300.000 dnevno. Ipak, na kraju tjedna cijena nafte je ponovo korigirana naviše, na razinu preko 65 USD po barelu, pod utjecajem jačanja tržišta dionica kao i deprecijacije USD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 65,37 USD (53,84 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana, već treći tjedan, za 1,08%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremljeno:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.831,24 USD (1.505,21 EUR).

Početkom tjedna cijena zlata je povećana uglavnom pod utjecajem deprecijacije USD i zbog pojačane tražnje za investicijama koje štite od inflacije. Cijena zlata je u utorak zabilježila blagi pad pod utjecajem iščekivanja objavljivanja podataka o kretanju potrošačkih cijena u SAD. Nakon što su objavljeni ovi podatci, koji su pokazali da je zabilježen značajno veći rast ovog pokazatelja od očekivanja, cijena zlata je zabilježila dodatno smanjenje. Indeks potrošačkih cijena je povećan na 4,2% godišnje (očekivano 3,6%), što je najbrži rast ovog podatka od 2008. godine. Ovakvi podaci su kod pojedinih analitičara pojačali očekivanja da bi Fed mogao da uspori sa ekspanzivnom monetarnom politikom prije nego se to očekivalo, a sa ciljem da spriječi pregrijavanje ekonomije, što je dovelo do toga da investitori smanje pozicije u zlatu. Narednog dana cijena zlata je nastavila da bilježi prilično volatilna kretanja te je tijekom trgovanja došlo do pada cijena na oko 1.808 USD po unci, uglavnom pod utjecajem rasta prinosa na državne obveznice SAD i većeg od očekivanog rasta cijena na malo, što je potaknulo očekivanja da će Fed povećati kamatne stope prije nego se očekivalo. Ipak, do kraja trgovanja cijena zlata je blago korigirana naviše. Na kraju proteklog tjedna cijena zlata je dodatno povećana zahvaljujući deprecijaciji USD u odnosu na EUR, te izjavama zvaničnika Fed-a koje su utjecale na pad očekivanja skorijeg povećanja kamatnih stopa usprkos zabilježenom naglom rastu stope potrošačkih cijena.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.843,43 USD (1.518,35 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila rast od 0,67%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

